

باورهای غلط و حقایق واکسن کووید-19

مهم این است که همه افراد اطلاعات پزشکی صحیحی داشته باشند تا بتوانند بهترین تصمیم را برای خود و خانواده‌هایشان در مورد واکسیناسیون کووید-19 اتخاذ کنند. دسته بندی اینکه چه اطلاعات درست و چه اطلاعاتی نادرست هستند، همیشه کار آسانی نیست. اطلاعات دقیق واکسن بسیار مهم است و می‌تواند به توقف باورهای غلط و شایعه‌ها کمک کند. دانستن اینکه به کدام منابع اطلاعاتی می‌توانید اعتماد کنید ممکن است دشوار باشد. روش‌های بررسی اطلاعات غلط را بیاموزید.

اگر در تلاش هستید در رابطه با دریافت واکسن کووید-19 تصمیم‌گیری کنید یا به دوستی که مردّد است کمک می‌کنید، برای اطلاعات دقیق واکسن به این منابع قابل اعتماد مراجعه کنید و حقایق زیر را مشاهده نمایید:

باور غلط #1: واکسن‌ها بسیار سریع توسعه پیدا کردند و آنها نمی‌دانند که آیا ایمن هستند یا خیر.

حقایق: این واکسن‌ها می‌توانند سریعاً ساخته شوند و همچنان به دلایل متعددی ایمن باشند.

- دانشمندان در آغاز کار قدری جلو بودند زیرا قبلاً کروناویروس‌های دیگری مانند SARS و MERS را مطالعه کرده بودند. آنها واکسن‌های mRNA و وکتور ویروسی را نیز مطالعه کرده بودند. اینها انواع واکسن‌های کووید-19 هستند که در ایالات متحده از آن استفاده می‌شود.
- دولت برای توسعه واکسن، پول و منابع فراوانی را تأمین کرد. این کار همکاری دانشمندان را با هم ساده‌تر کرد.
- محققان از شبکه‌های موجود برای انجام کارآزمایی‌های واکسن کووید-19 استفاده کردند. کارآزمایی‌ها توانستند به سرعت آغاز شوند زیرا مردم مشتاق شرکت در آنها بودند.
- بررسی و مجوزدهی واکسن‌های کووید-19 در اولویت سازمان غذا و دارو (FDA) و مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها (CDC) قرار گرفت.
- واکسن‌های mRNA (واکسن‌های Moderna و Pfizer) سریع‌تر از واکسن‌های مرسوم ساخته می‌شوند.
- برخی از مراحل توسعه و تولید واکسن‌ها بجای آنکه یکی پس از دیگری انجام شوند، همزمان انجام شدند. به عنوان مثال، تولید در حالی آغاز شد که کارآزمایی‌های بالینی هنوز در حال انجام بودند. آنچه مهم است این است که هر مرحله‌ای که باید دنبال میشد تا واکسنی جدید تهیه شود و از ایمنی آن اطمینان حاصل گردد، انجام شد. هیچ مرحله‌ای از قلم انداخته نشد.

باور غلط #2: ما به اندازه کافی در مورد آثار بلند مدت اطلاع نداریم.

حقایق: درک علمی نحوه عملکرد واکسن‌ها به ما می‌گوید که بسیار بعید است واکسن‌های کووید-19 موجب بروز عوارض جانبی بلند مدت شوند.

بر اساس آنچه ما از سایر واکسن‌ها می‌دانیم، هرگونه عوارض جانبی، معمولاً طی شش هفته پس از انجام واکسیناسیون ظاهر می‌شوند. به همین دلیل سازمان غذا و دارو (FDA) الزام کرد که هر یک از واکسن‌های کووید-19 که به آن مجوز داده، به مدت حداقل هشت هفته در کارآزمایی‌های بالینی تحت مطالعه قرار گیرند. علاوه بر این، CDC پس از صدور مجوز یا تأیید واکسن‌های کووید-19 و استفاده از آن در تعداد بیشتر و بیشتری از افراد، همچنان به نظارت دقیق خود بر واکسن‌های کووید-19 ادامه می‌دهد. یک سال از زمانی که واکسن‌های کووید-19 مجوز دریافت کردند (و بیش از یک سال از زمان آغاز کارآزمایی‌های واکسن) می‌گذرد. میلیاردها نفر واکسن‌های کووید-19 را دریافت کرده‌اند و هیچ‌گونه عوارض جانبی بلند مدتی ملاحظه نشده است.

باورهای غلط و حقایق واکسن کووید-19

در مقابل، ما می‌دانیم که ویروس عامل کووید-19 می‌تواند موجب اثرات بلند مدت متعدد در بزرگسالان و کودکان شود. به‌عنوان مثال، برخی افراد ممکن است تا ماه‌ها پس از عفونت اولیه کووید-19، که اغلب به آن کووید طولانی، پسا-کووید یا کووید بلند مدت گفته می‌شود، همچنان علائمی مانند احساس خستگی شدید، اختلال خواب، سردرد و تنگی نفس داشته باشند. پسا-کووید ممکن است حتی در افرادی که در آغاز علائم خفیف کووید-19 داشتند یا در افرادی که هیچ علائمی نداشتند، اتفاق بیفتد. علاوه بر این، یک عارضه شدید به نام سندرم التهابی چند سیستمی در کودکان (MIS-C) هزاران کودک را هفته‌ها پس از عفونت اولیه‌شان تحت تأثیر قرار داده که منجر به بستری شدنشان در بیمارستان و مرگ شده است. واکسیناسیون در برابر این اثرات «بلند مدت» ویروس محافظت ارائه می‌کند.

شما می‌توانید با مراجعه به صفحه وب CDC با عنوان [ایمنی واکسن‌های کووید-19](#) اطلاعات بیشتری کسب کنید.

باور غلط #3: واکسن‌ها حامل ویروس عامل کووید-19 هستند و می‌توانند شما را بیمار کنند.

حقایق: هیچ یک از واکسن‌ها به هیچ نحو حاوی ویروس عامل کووید-19 نیستند. واکسن‌ها نمی‌توانند سبب ابتلای شما به کووید-19 شوند.

اگر بلافاصله پس از دریافت واکسن به کووید-19 مبتلا شوید، به این دلیل است که حدوداً در همان زمان انجام واکسیناسیون، از طریق فرد مبتلا به کووید-19 آلوده شده‌اید. پس از ابتلا، بروز علائم ممکن است تا 14 روز طول بکشد. بنابراین، اگر بلافاصله قبل از واکسیناسیون مبتلا شوید، ممکن است تا پس از دریافت واکسن، بیمار نشوید.

همچنین ممکن است پس از واکسینه شدن مبتلا شوید. علت چنین اتفاقی این است که ایجاد مصونیت در بدن زمان‌بر است. با وجود اینکه واکسن‌ها اثربخشی زیادی دارند، اما هیچ واکسنی اثربخشی 100٪ ندارد.

بعضی افراد تا یک یا دو روز پس از دریافت واکسن تب کرده یا کمی احساس خستگی می‌کنند. این‌ها عوارض جانبی طبیعی واکسن هستند، زیرا بدن در حال ایجاد مصونیت است، نه ایجاد بیماری ناشی از ویروس. این عوارض مدت زیادی دوام نمی‌آورند ظرف چند روز ناپدید می‌شوند.

باور غلط #4: دریافت واکسن کووید-19 باعث می‌شود فرد ویروس کووید-19 را منتشر کرده و کسانی که در نزدیکی او هستند مبتلا شوند.

حقایق: هیچ یک از سه واکسن مجاز در ایالات متحده به هیچ نحو حاوی ویروس کووید-19 نیستند. دریافت واکسن نمی‌تواند باعث شود ویروس را از بدن خود خارج کنید.

به هیچ طریقی ممکن نیست واکسن‌های کووید-19 بتوانند فردی را به ویروس عامل کووید-19 آلوده کنند یا آنان را به بیماری واگیردار مبتلا گردانند. انتشار واکسن تنها زمانی می‌تواند رخ دهد که واکسن حاوی نسخه تضعیف شده ویروس باشد. هیچ یک از سه واکسن مجاز در ایالات متحده به هیچ شکل حاوی ویروس کووید-19 نیستند. در آنها هیچ ویروسی برای انتشار وجود ندارد. دریافت واکسن کووید-19 کمک می‌کند از احتمال ابتلای شما به کووید-19 کاسته شود. و اگر به ویروس کووید-19 مبتلا نیستید، نمی‌توانید آن را منتشر کنید یا به دیگران سرایت دهید.

باور غلط #5: این واکسن‌ها برای مبارزه با ویروس از مواد ژنتیکی استفاده می‌کنند. یعنی می‌توانند روی ژن‌های ما اثر بگذارند.

حقایق: این واکسن‌ها از مواد ژنتیکی استفاده می‌کنند که به بدن‌تان می‌آموزد چگونه با ویروس مبارزه کند. اما این ماده ژنتیکی، ژن‌های شما را تغییر نمی‌دهد.

باورهای غلط و حقایق واکسن کووید-19

DNA یا RNA در واکسن کووید-19 به سلول‌های بدن ما می‌گوید که چگونه بخشی از پروتئین میخی موجود بر سطح ویروس کووید-19 را بسازند. این مرحله برای ایجاد واکنش در سیستم ایمنی بدن ما لازم است. سیستم ایمنی سپس آنتی‌بادی‌ها (پادتن‌هایی) می‌سازد و چنانچه در آینده در معرض ابتلا به ویروس قرار گیریم، سلول‌های ایمنی را برای مبارزه با ویروس کووید-19 آماده می‌کند.

واکسن‌های Moderna و Pfizer حاوی mRNA (پیام‌رسان RNA) هستند. هرگز وارد هسته سلولی که DNA ما در آن قرار دارد نمی‌شود، بنابراین نمی‌تواند DNA ما را تغییر دهد. واکسن J&J یک واکسن آدنووایروسی است که حاوی DNA است. واکسن آدنووایروسی از ویروسی که تغییر کرده است استفاده می‌کند، به طوری که نمی‌تواند ما را بیمار کند، و نمی‌تواند تکثیر شود. DNA موجود در واکسن نمی‌تواند با DNA (یا کروموزوم‌های ما) ترکیب شود، زیرا این واکسن دارای آنزیمی (به نام اینتگراز) که DNA را به هم متصل می‌کند نیست.

باور غلط #6: واکسن‌ها حاوی ریز تراشه‌هایی هستند که از آن برای ردیابی جابجایی‌های من استفاده می‌شود.

حقایق: هیچ ریز تراشه یا وسیله ردیابی در واکسن‌های کووید-19 وجود ندارد.

سوزنی که برای تزریق واکسن کووید-19 از آن استفاده می‌شود حتی از کوچکترین ریز تراشه نیز بسیار کوچکتر است. این باور غلط در رسانه‌های اجتماعی شروع شد و ادعا می‌کند که بنیانگذار مایکروسافت، بیل گیتس، می‌خواهد با کاشت ریز تراشه در افراد آنها را ردیابی کند. بنیاد بیل و ملیندا گیتس در این باره اعلام کردند که این ادعا نادرست است. مانند بسیاری از باورهای غلط آنلاین، توقف انتشار این داستان دشوار است، حتی با وجود اینکه بارها و بارها کذب بودن آن نشان داده شده است.

باور غلط #7: پس از دریافت واکسن سوزن در بازویتان باقی می‌ماند.

حقایق: پس از دریافت واکسن، سوزن در بازویتان باقی نمی‌ماند. سوزن «ناپدید می‌شود» چونکه پس از تزریق به داخل سرنگ یا محفظه ایمنی کشیده می‌شود.

ممکن است ویدئویی را دیده باشید که در آن به نظر می‌رسد پس از دریافت واکسن، سوزن داخل بازوی فرد باقی می‌ماند. آنچه در واقع می‌بینید نحوه کار یک سوزن جمع‌شدنی است. سرنگ‌های با سوزن جمع‌شدنی پس از تزریق واکسن، با کشیدن سوزن به داخل پیستون سرنگ یا داخل محفظه ایمنی کنار سرنگ کار می‌کنند. کارکنان بهداشت و درمان برای جلوگیری از برخورد سوزن با خود از این نوع سرنگ‌ها استفاده می‌کنند.

سوزن استفاده شده در واکسن‌های کووید-19 بسیار نازک است و مقدار واکسن نیز بسیار ناچیز است. چونکه هم سوزن ریز است و هم مقدار دوز دریافتی بسیار ناچیز است، ممکن است شما ورود سوزن یا واکسن به بازویتان را احساس نکنید. قبل از دریافت واکسن، شما می‌توانید مایعی شفاف را داخل پیستون و در انتهای سوزن ببینید. پس از دریافت واکسن، خواهید دید که دیگر مایعی باقی نمانده و سوزن داخل پیستون (یا محفظه ایمنی) قرار دارد.

باور غلط #8: «تست آهن‌ربا» اثباتی است بر اینکه پس از دریافت واکسن، ریز تراشه یا سوزن در بازویتان باقی می‌ماند.

حقایق: این فقط یک ترفند است که هدف آن فریب دادن شماست.

ویدئوهایی در رسانه‌های اجتماعی وجود دارد که نشان می‌دهد آهن‌رباهایی در محل تزریق واکسن، به بازوی افراد چسبیده‌اند. با این کار آنها تلاش می‌کنند ثابت کنند که واکسن‌ها حاوی ریز تراشه هستند یا اینکه سوزن در بدن جا مانده است. این فقط یک حقه است.

به سادگی می‌توان آهن‌رباهایی ساخت که با نوارچسب یا پماد به پوست می‌چسبند. حتی فشار دادن محکم یک آهن‌ربا یا سکه به پوست باعث می‌شود به پوست بچسبند. علاوه بر این، میزان فلز مورد نیاز برای جذب آهن‌ربا بیشتر از آن است که در سوزن مورد استفاده برای تزریق واکسن کووید-19 جای گیرد.

باورهای غلط و حقایق واکسن کووید-19

باور غلط #9: نمی‌توان به افرادی که این واکسن‌ها را ساخته‌اند اعتماد کرد. «بیگ فارما» فقط به دنبال کسب درآمد است و به پزشکان پول می‌دهد تا بگویند محصولات آنها ایمن است.

حقایق: روند توسعه این واکسن‌ها شفاف بوده است. نسبت به گذشته، اطلاعات و داده‌های بیشتری در اختیار دانشمندان مستقل و عموم افراد قرار دارد.

با آنکه نمونه‌های وحشتناکی از شرکت‌های دارویی هستند که سود خود را بر ایمنی مقدم می‌دانند، توسعه این واکسن‌ها در انتظار عمومی انجام شده است. بررسی‌های ایمنی و اثربخشی (اصطلاحی که به معنای تاثیر واکسن‌ها استفاده می‌شود) واکسن برای مطالعه عموم منتشر شده‌اند.

افرادی که این تحقیق را بررسی می‌کنند شامل مدیران پزشکی محیط‌های گوناگونی از سراسر کشور هستند. آنها طیف وسیعی از گروه‌های پزشکی، از جمله عده‌ای را که شدیداً با نژادپرستی پزشکی مبارزه کرده‌اند، نمایندگی می‌کنند. این افراد برای این کار پولی دریافت نمی‌کنند و برای تصدیق کیفیت تحقیق و اطمینان از اینکه عدالت در طول فرآیند رعایت می‌شود، در این کار دخیل شده‌اند. برای دسترسی به فهرست نام بررسی‌کنندگان و سازمان‌هایی که این افراد در آنها مشغول به کارند به [وبسایت کمیسیون مشاوره در مورد روش‌های مصون‌سازی \(ACIP\)](#) مراجعه کنید. با جستجوی نام این افراد در اینترنت می‌توانید اطلاعات بیشتری درباره آنها به دست آورید. شما همچنین می‌توانید برخی از جلسات ACIP را بصورت آنلاین تماشا کنید.

باور غلط #10: سیاه‌پوستان و بومیان آمریکای لاتین برای دریافت واکسن هدف قرار گرفته‌اند، زیرا مدرک واقعی در خصوص ایمنی بودن آن (واکسن) وجود ندارد.

حقایق: سیاه‌پوستان و بومیان آمریکای لاتین هدف قرار نگرفته‌اند. اما آنان برای انجام واکسیناسیون مورد تشویق قرار می‌گیرند زیرا میزان ابتلا، بستری شدن در بیمارستان و مرگ ناشی از کووید-19 در آنها بیشتر است.

این نگرانی قابل درک است. در گذشته به رنگین پوستان دروغ گفته میشد یا آنان را مجبور می‌کردند به شیوه‌های غیر اخلاقی تحت آزمایش داروها یا رویه‌های پزشکی قرار گیرند و سلامت خود را در معرض خطر قرار دهند.

سه واکسن موجود در ایالات متحده هستند بر روی جمعیت‌های مختلف آزمایش شده است. تلاش‌هایی صورت گرفت تا داوطلبان سیاه پوست و لاتین در اعدادی که بازتابی از جمعیت مورد آزمایش هستند، گنجانده شوند. این کار جهت اطمینان از ایمنی و اثربخش بودن واکسن‌ها در آن گروه‌ها انجام شد. همچنین این کار برای پیشگیری از اینکه این گروه‌ها قربانی غفلت پزشکی یا نژادپرستی شوند، صورت گرفت.

پزشکان و برنامه‌های بهداشت عمومی سخت کار می‌کنند تا اطمینان یابند که جوامع سیاه پوست و لاتین به واکسن‌های کووید-19 دسترسی برابر دارند. ساکنان سیاه پوست و لاتین، به همراه بومیان آمریکایی و بومیان هاوایی، دارای بیشترین آمار ابتلا، بستری شدن در بیمارستان و مرگ ناشی از کووید-19 هستند. به همین دلیل، ممکن است بیلبردهای را ببینید یا تبلیغاتی را بشنوید که این جوامع را به انجام واکسیناسیون تشویق می‌کند.

شهرستان لس آنجلس خواهان آن است که چنین جوامعی که بیشترین ضربه را خورده‌اند، از این فرصت برخوردار باشند که در اسرع وقت واکسینه شوند. احتمال خطر برای سیاه‌پوستان و بومیان آمریکای لاتین ساکن در لس آنجلس بالاست. لطفاً آنچه را که می‌توانید از منابع موثق درباره واکسن‌ها مطالعه کنید. با افراد مطلع که به آنها اعتماد دارید - پزشکان، یک معلم علوم یا داروساز - صحبت کنید و در مورد پرسش‌ها و نگرانی‌های خود از آنان سؤال کنید. سؤالات شما مهم و شایسته پاسخی توسط افراد مطلع و قابل اطمینان هستند.

باور غلط #11: اگر قبلاً به کووید-19 مبتلا شده باشم به واکسن نیاز ندارم.

حقایق: پزشکان و دانشمندان توصیه می‌کنند که حتی اگر قبلاً به کووید-19 مبتلا شده‌اید، واکسن بزنید. چنین توصیه‌ای به این دلیل است که واکسن حفاظت بهتر و طولانی‌تری فراهم می‌آورد.

ایمنی طبیعی محافظتی است که پس از ابتلا به کووید-19 به دست می‌آورد. واکسیناسیون مصونیت شما را با برخورداری از محافظتی بهتر و طولانی‌تر در برابر کووید-19 تقویت می‌کند. در واقع، یک مطالعه اخیر دریافته است که احتمال ابتلای مجدد افراد واکسینه نشده در مقایسه با افراد واکسینه شده، بیش از دو برابر است. واکسیناسیون همچنین به محافظت در برابر انواع مسری‌تر ویروس کمک می‌کند، مانند سویه دلتا که احتمالاً زمانی که برای اولین بار مبتلا شدید هنوز وجود نداشته است. انجام واکسیناسیون احتمال ابتلای مجدد شما به کووید-19 را کاهش می‌دهد.

باور غلط #12: واکسن‌های کووید-19 حاوی سلول‌های جنینی سقط شده هستند. من موافق سقط جنین نیستم. انجام واکسیناسیون کار صحیحی نیست زیرا واکسن‌ها حاوی سلول‌های جنینی سقط شده هستند.

حقایق: هیچ کدام از واکسن‌های دارای مجوز در ایالات متحده حاوی هیچ‌گونه سلول یا بافت جنینی نیستند.

از رده‌های سلولی جنینی که در آزمایشگاه‌ها از سلول‌های 2 نوبت سقط جنین انجام شده در سال‌های 1973 و 1985 ساخته شدند، در توسعه، آزمایش یا تولید واکسن‌های کووید-19 استفاده شده است. هیچ یک از سلول‌های جنینی مورد استفاده متعلق به سقط‌های جدید یا سقط‌هایی که تنها برای توسعه واکسن انجام شده‌اند نبوده است.

- **Moderna و Pfizer** از هیچ نوع رده سلولی جنینی برای ساخت یا تولید واکسن‌های کووید-19 خود استفاده نکردند. آنها قبل از آزمایش واکسن‌های خود بر روی افراد، از رده‌های سلولی جنینی در آزمایش لابراتوری استفاده کردند.
 - **Johnson & Johnson** برای ساخت و آزمایش واکسن کووید-19 خود، از یک رده سلولی جنینی استفاده کرد. آنها همچنین از آن در تولید واکسن استفاده کردند.
 - کلیسای کاتولیک استفاده از سلول‌های جنینی را به‌منظور تولید واکسن کووید-19 بررسی کرده است. آنها اظهار کرده‌اند که «دریافت آن دسته از واکسن‌های کووید-19 که در روند تحقیق و تولیدشان از رده‌های سلولی جنین‌های سقط شده استفاده شده، از نظر اخلاقی پذیرفتنی است.»
- اگر این مسئله برای شما اهمیت دارد، سند [واکسن کووید-19 و رده‌های سلولی جنینی](#) را به دقت مرور کرده تا قادر باشید در خصوص دریافت واکسن، تصمیمی آگاهانه اتخاذ کنید.

باور غلط #13: ما از محتوای واکسن‌های کووید-19 اطلاعی نداریم.

حقایق: مواد تشکیل‌دهنده واکسن برای هر کسی که بخواهد آن را مشاهده کند، موجود است.

مواد تشکیل‌دهنده 3 واکسن موجود در ایالات متحده بر اساس سازنده متفاوت است. فهرست مواد تشکیل‌دهنده هر واکسن در ضمیمه C صفحه وب [ملاحظات بالینی موقت CDC برای استفاده از واکسن‌های کووید-19](#) موجود است. به جز مواد ژنتیکی تحریک سیستم ایمنی‌تان، سایر مواد تشکیل‌دهنده تقریباً ابتدایی هستند. برخی از مواد اسامی شیمیایی علمی دارند، اما اگر آنها را جستجو کنید، متوجه می‌شوید که آنها نمک، قند و چربی هستند. آنها ایمن هستند مگر آنکه به هر یک از این مواد حساسیت داشته باشید.

باورهای غلط و حقایق واکسن کووید-19

هیچ کدام از واکسن‌های موجود در ایالات متحده حاوی تخم مرغ، ژلاتین، لاتکس، یا مواد نگهدارنده نیستند. آنها عاری از هرگونه فلزات مانند آهن، نیکل، کبالت، لیتیم و آلایزهای نادر زمین هستند. همچنین واکسن‌ها حاوی هیچ‌گونه محصولات تولیدی مانند میکروالکترونیک، الکترودها، نانو لوله‌های کربنی و یا نیمه هادی‌های نانوسیم نیستند.

باور غلط #14: VAERS. سامانه گزارش عوارض جانبی واکسن‌ها، نشان می‌دهد که هزاران نفر از جمله کودکان در اثر واکسن کووید-19 جان خود را از دست داده‌اند.

حقایق: نمی‌توان و نباید از گزارشات VAERS صرفاً برای تعیین اینکه آیا واکسن باعث یک رویداد نامطلوب شده استفاده شود. رویدادهای نامطلوب جدی پس از واکسیناسیون کووید-19 ممکن است رخ دهند اما نادر هستند. هیچ مورد مرگ تأیید شده‌ای در کودکان که در اثر واکسن کووید-19 بوده باشد، وجود ندارد. در مقابل، صدها کودک بر اثر ابتلا به بیماری کووید-19 جان خود را از دست داده‌اند.

در داده‌های موجود در دسترس عموم VAERS، راجع به تعداد جان باختگان گزارش شده، سردرگمی وجود داشته است. مردم گزارشات تعداد مرگ و میر VAERS را به اشتباه مرگ در اثر واکسن‌ها تعبیر کرده‌اند. این صحیح نیست. VAERS همه گزارشات مربوط به رویدادهای نامطلوب سلامتی در پی انجام واکسیناسیون را می‌پذیرد. هر شخصی، از جمله عموم افراد می‌توانند به VAERS گزارش ارسال کنند. برخی گزارشات ارسالی به VAERS واکنش‌های واقعی واکسیناسیون را بازنمایی می‌کنند. برخی دیگر، رویدادهای تصادفی نامطلوب سلامتی هستند و به واکسیناسیون مربوط نمی‌شوند. به‌عنوان مثال، اگر فردی چند روز پس از واکسینه شدن در یک تصادف جان بدهد، ممکن است به VAERS گزارش شود. در VAERS، این مرگ به یک رویداد مربوط به واکسن شباهت دارد زیرا به فاصله کوتاهی پس از اینکه فرد واکسینه شد رخ داده است؛ حتی اگر هیچ ارتباطی با واکسن نداشته باشد. برخی گزارشات ممکن است حاوی اطلاعات ناقص، نادرست، تصادفی، غیر قابل تأیید یا حتی ساختگی باشند.

برای آشنایی بیشتر با محدودیت داده‌های VAERS، به صفحه وب CDC با عنوان «[VAERS](#)» مراجعه کنید یا ویدئوی [VAERS و ایمنی واکسن: چگونه کار می‌کند](#) را ببینید.

برای اطلاعات بیشتر در خصوص ایمنی واکسن به صفحه وب CDC با عنوان «[ایمنی واکسن‌های کووید-19](#)» مراجعه نمایید.

منابع تکمیلی

برای سایر شکنندگان باور غلط مراجعه کنید به:

- مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها (CDC): [باورهای غلط و حقایق مربوط به واکسن‌های کووید-19](#) و [باورهای غلط و حقایق مربوط به واکسن‌های کووید-19 برای کودکان](#)
- بیمارستان کودکان فیلادلفیا: [COVIDVaccineAnswers.org](#)
- Johns Hopkins: [واکسن‌های کووید-19: باور غلط در قیاس با حقیقت](#)
- [FactCheck.org](#): [تصورات غلط کووید-19](#)